

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

üggetlen politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztés-
és kiadási órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, (Nagyvárad) P. M. Viteazul (Nagypiactér) 4 Telefon: 380

Ára 1 lej

IV. évfolyam 225 sz.

1935 augusztus 15.

Csütörtök

Óriási felelősség hárul a nagyhatalmakra

— írják a francia lapok a háromhatalmi értekezlet előestéjén
Mussolini már hajlandó egyezkedni, de tovább szállítja csapatait Abesszinia felé

Páris, augusztus 13.

A Matin című lap a pénteken összeülő párisi háromhatalmi értekezlettel foglalkozva megállapítja, hogy a komoly tárgyalásokat több előzetes megbeszélés fogja megelőzni. Így többek között Eden lord Párisba való beérkezése után azonnal felkeresi Laval francia miniszterelnököt, akivel az olasz-abesszin viszály ügyének rendezésével kapcsolatban hosszas megbeszéléseket fog folytatni. A lap tudni véli azt is, hogy a csütörtökön délelőtt érkező Aloisi báró szintén Lavallal fog hosszas értekezést folytatni a kérdés rendezésével kapcsolatban. A külön megbeszélések tehát — írja a lap — már a pénteki tárgyalásokat megelőzően lezajlanak és így a pénteki napra nem marad más hátra, mint a záró ülés keretében a tárgyalások folyamán elért eredményeket véglegesen megbeszélni.

A Matin cikkének további észében megállapítja, hogy a háromhatalmi értekezlet felelősségének teljes tudatában kell meghozza a határozatait. A tárgyalások kimenetele Mussolini engedékenyebb magatartása alapján kedvezően kecsegtet — állapítja meg a lap — és az olasz miniszterelnök kevesebb is megelégszik és eltekint további kívágainak az érvényesítésétől, ha feltételeit csak részben is teljesítik.

Páris, augusztus 13.

A Petit Parisien a háromhatalmi értekezletről írva megállapítja, hogy a három nagyhatalom tulajdonképpen az 1906-os abessziniai szerződés szellemében ül össze. Az 1906-os szerződés ugyanis azért jött létre, hogy megvédje Abesszinia függetlenségét.

A Giornale d'Italia szintén foglalkozik a háromhatalmi konferenciával és megállapítja azt, hogy ugyanakkor, amikor Olaszország betartotta az Abessziniával kötött szerződéseket, Abesszinia minduntalan még a nemzetközi és a népszövetség által ratifikált egyezményeket sem tartotta be. Az olasz lap szerint Abesszinia odáig ment, hogy szabadsapatai által minduntalan veszélyeztette a keletafrikai olasz gyarmatokat.

Az angol lapok írják, hogy a szeptember 4-i népszövetségi tanácsülésen az olasz-abesszin viszály ügyét teljes egészében lefolytatják, tekintet nélkül arra, hogy a háromhatalmi értekezleten mit döntenek.

Ugyancsak Londonból jelentik, hogy augusztus 13-án egy napon a párisi tárgyalásokkal, megkezdődnek Severingenben az olasz-abesszin békéltető tárgyalások.

London, aug. 13.

A Times írja, hogy Olaszország tovább folytatja csapatszállításait Eritreába. A lap szerint Alexandrában nap-nap után

kötnek ki olasz katonákkal és lőszerrel megrakott görög hajók, melyeknek rendeltetési állomásuk Eritreában, vagy az olasz Szomáli valamelyik kikötőjében van. A Szezei csatornán keresztül hosszú sorokban vonulnak végig az olasz műszaki katonákat és lőszert szállító hajók.

A Harmadik Birodalom belső zavarái miatt

Lemond Neurath német külgügyminiszter

Helyét Ribbentropp, Hitler bizalmasa foglalja el

Basel augusztus 13.

A baseli „Nationalzeitung“ berlini magántávirata alapján közli, hogy Neurath német birodalmi külgügyminiszter a közeli napokban benyújtja lemondását. Neurath már a június 30-iki vérengzés óta foglalkozik a lemondás gondolatával és az újabb események hatása alatt ez a szándéka megerősödött.

Neurath lemondása után londoni nagykövet lesz. míg helyét Ribbentropp foglalja el a Hitler kormányban.

Vaida miniszterelnök akar lenni?

Jorga Inculeț belügyminiszterrel tárgyal

București, augusztus 13.

Tatarescu miniszterelnök nyaralásából hétfőn este érkezett vissza a fővárosba. — Hír szerint Tatarescu keddre összehívta a kormány fontosabb tárcáinak minisztereit, akikkel nagyszabású értekezést fog tartani. Ugyancsak visszaérkezett a fővárosba Dinu Bratianu is, a liberálispart elnöke, aki visszatérte után előbb Tatarescu miniszterelnökkel lép érintkezésbe és csak azután tárgyal a két liberális párt kibéküléseinek módosatairól.

A Zorile úgy értesül, hogy Vaida, — miután a nemzeti parasztpártba való visszatérése nem sikerült, — a közeli napokban

kihallgatáson jelenik meg a király előtt, akinek falajánlja a személyiségek kormányát — saját elnökelete alatt. A lap azt is megírja, hogy a tervezett kor-

mányban Vaida a miniszterelnökségen kívül, a külgügyminiszteri tárcát is megtartaná magának, míg belügyminisztere Argetoianu, pénzügyminisztere pedig C. Angelescu volt bankkormányzó lenne.

Egyes lapok szerint az új kormányban Vaida a Goga-Cuza fuzió néhány tagját is „bevenné“. Mindez azonban csak Vaida óhaja és a kísérleteket — legalább is egyelőre — nem lehet komolyan venni.

Politikai körökben nagy jelentősége tulajdonítanak Jorga professzor ama óhájának, hogy tárgyalásokat szeretne folytatni Inculeț belügyminiszterrel. Inculeț belügyminiszter, mint ismeretes, egyike a legfontosabb személyiségeknek a liberális pártban. Inculeț a Jorgával folytatott beszélgetés után jelentést tesz Tatarescu miniszterelnöknek.

A 333 nyereményes tombola 28. száma

Életveszélyes a közlekedés a hunedoarai keskeny-vágányu vasúton

Deva, augusztus 13.

A vastermő vidék központja Hunedoara keskeny vágányu vasúttal van összekötve Ghelar községgel, ahonnan szén szállítására Hunedoara. Mivel azonban a hunedorei vasúzmunkáknál legtöbb munkás Ghelar községből van alkalmazásban, akik reggel vonattal mennek be a városba és délután vonattal mennek haza a bányagazgatóság személyszállításra is berendezte a vasutat 1901-ben kezdte el működését ez a vasútvonal, azonban azóta azonban a személykocsik egyáltalán még csak ki sem voltak javítva. Az út már magában is egy veszedelem, mert a keskeny vágányu vasút-

vonal mentén mindenütt hatalmas sziklák csúngenek le, amelyek állandóan életveszélyesen fenyegetik a kisvasút utasait. A vonat közlekedésében is rengeteg hiba van. A vonatok nem közlekednek rendszeresen, úgy, hogy a munkások nagyok sokszor elkésnek a munkából, vagy későn érnek haza.

A lapok most foglalkoznak ezzel a vasútvonallal is, felhívják az állam figyelmét arra, hogy kötelezzék a hunedoareai vasúzmunkát, hogy tartsa rendben ezt a magánvállalat, mert ellenkező esetben elveszik és állami kezelésbe utalják át.

Akik üzletet csináltak Schuschnigg kancellár autóbalesetéből

Drága áron adták el annak a fának darabjait, amelyen a kancellár autója összetört

Bécs, augusztus 13.

Schuschnigg kancellár ismeretes autóbalesete óta az a hely, ahol a kancellár felesége olyan tragikus módon lelte halálát, valóságos búcsújáróhely lett. Számítalan turista kereste fel azt a helyet és késsel annak a fának a kérgebe véste nevének kezdetét, amelyen szét tört a kancellár kocsija. Ennél súlyosabb dolog volt azon-

ban az, hogy egyesek valóságos üzletet csináltak abból a fából, ugyanis igen drágán darabokat adtak el a fából Schuschnigg tisztelőinek.

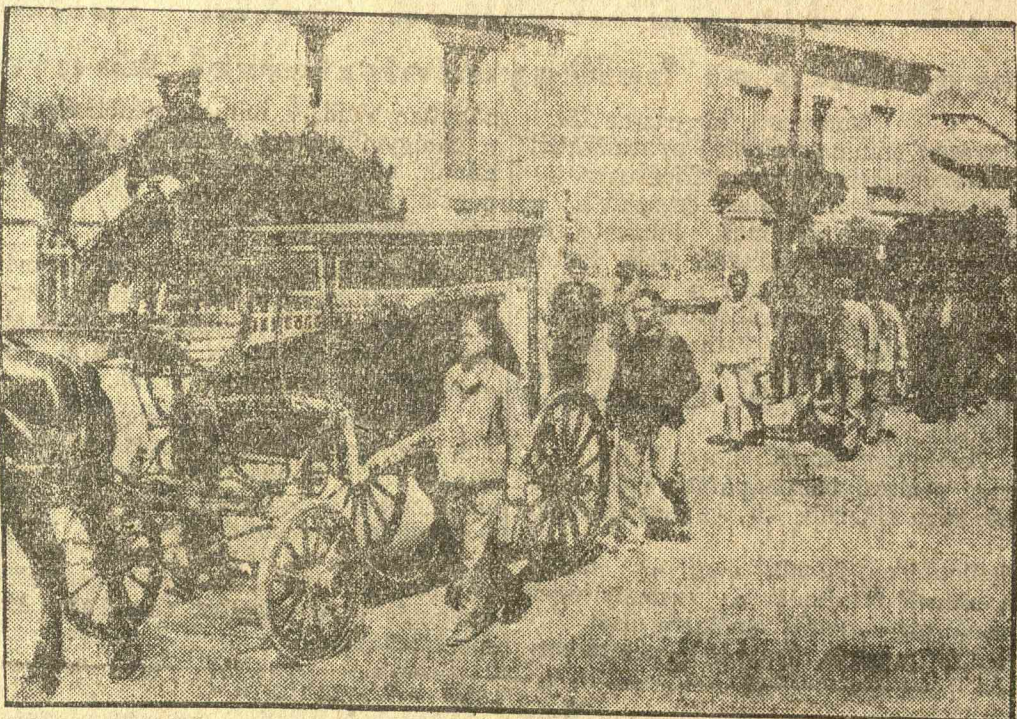
A fát most a Sturmscharen nevű katolikus egyesület rendeltére kívágták, hogy elejét vegyék a további szélhámosoknak.

Bekormozott arcu banditák revolveres rablótámadása Borsec fürdő mellett

Bucuresti, augusztus 13.

Vakmerő rablótámadás történt Borsec és Piatra Neamtz között levő országúton. Két eddig még ismeretlen, állig felfegyverezett és bekormozott arcu rabló az országúton megállított egy kosár üléses motorke-rékpárt. A motorkerékpárral utazó 2 kereskedőt leszállították a gépről és fegyvereikkel arra kényszerítették, hogy teljesen levetkőzzenek, azután ruháikat a benne levő értéktárgyakkal és pénzzel együtt összesomagták. Alig végeztek a banditák a két szerencsétlen kereskedővel, amikor arra haladt egy utasokkal telt személyautó is, amit a

fegyveres rablók szintén leakartak állítani. A sofőr azonban nem vesztette el lélekje-lenlétét, hanem az autójával megállás nélkül tovább száguldott. A banditák erre több lövést adtak le a gépkocsi után, de a véletlen szerencséből kifolyólag senki sem sebesült meg. A banditák erre a 2 kereskedőtől rablott holmikkal az erdő felé vették útjukat. Az elmenekült autó utasai által értesített csendőrség azonnal kiszállott a helyszínre, ahol azonban a banditáknak már csak hült helyét találták. A csendőrség a vakmerő utonállók kézrekerítésére széleskörű nyomozást vezetett be.

Temetik a bresti zavargások áldozatát

A bresti utcai harcokban elesett Pan Barré-re munkástársai utolsó útjára kísérik.

28

Kivágandó és összegyűjtendő
Igazoló szelvény.
Aki 30 szelvényt összegyűjt, az
részt vehet a **333 nyere-**
ményes tombolán
1935 július 19. - aug. 20.

Tilos a magyarországi áruk behozatala

Bucuresti, augusztus 13.

A Magyarországgal kötött és már lejárt clearing egyezmény tárgyalásait a napokban kellett volna megkezdjék a két állam kiküldöttjei. Eddig még ismeretlen körülményekből kifolyólag a magyar kormány visszarendelte a Romániába indított megbízottait. Minthogy az új kereskedelmi törvény értelmében Romániára rendkívül káros a régi szerződés alapján a két állam között az áruszállítást lebonyolítani, a román kormány elhatározta, hogy mindaddig, míg nem sikerül a magyar clearing egyezményt megkötni, behozatali tilalmat léptet már a mai naptól kezdődőleg érvénybe a Magyar állammal szemben. Ez a behozatali tilalom minden magyar áruira vonatkozik.

Szörnyű családi tragédia Budapesten

Budapest, aug. 13.

Példátlanul álló borzalmas családi tragédia történt tegnap délután a magyar fővárosban. Erdei Ferenc banktisztviselő 34 éves felesége leejtette Imre nevű 8 fél hónapos kisfiát. Attól való félelmében, hogy a gyermek nyomorék marad, eövette férje revolverét és

háromszor főbelötte a gyermeket, majd átvágta a kisfiu ütőereit, azután saját ütőereit vágta fel, végül saját szájába lőtt.

A szerencsétlen kisgyermek azonnal meghalt, az anyát életveszélyes állapotban viték kórházba.

— A szenvedő beteg nőket reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz 2—3 óra alatt könnyű, lágy béltüreléshoz segítő és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több nagynevű írója műveiben, hogy a Ferenc József vízzel ejtett kitűnő eredményekről saját kísérletei útján is alkalmuk volt meggyőződést szerezni.

Greta Garbo Romániába jön?

Bucuresti, augusztus 13.

A Tempo című bucaresti lap értesülései szerint a Brailában állomásozó Hawke nevű svéd gőzös kapitánya táviratot kapott Svédországból, amelyben arra utasítják, hogy egyelőre ne hagyja el a brailai kikötőt, hanem várja be a világhírű svéd filmsínésznő Greta Garbo érkezését. Hír szerint a filmdiva az Aldunán és a Duna mentén akarja nyári szabadságának egy részét eltölteni.

Repülőgépen csempészett selymet Romániába egy lyoni gyáros

Bucuresti, aug. 13.

Nagyszabású és agyafúrt módon elkövetett selyemcsempészésről rántotta le a leplet a bucaresti rendőrség. Tegnap délután az oltnyei Draganesti község határában repülőgép szállt le, amelyet De Brontón híres lyoni selyemgyáros vezetett. A gépen 85 kilo selymet hozott magával, a melyet autóra raktak és elindult vele Bucarest felé. Itt azonban feltartóztatták őket és a selymet lefoglalták, De Brontont pedig őrizetbe vették.

BÜNÖS VAGYON

— Detektivregény — 11

Az ajtóban sem áll senki, hogy berángassa az embereket az uccáról. De aki vendég hozzám jön, tudja, hogy nem csapják be. A sikeremnek ez a titka.

Lelkes helyeslés fogadta a beszédet. Egy részeg odabotorkált a szónok elé és a kezét nyújtotta.

Mind a pártodon vagyunk Jim! Kezet rá testvér!

— Látja, ez a hirnév, — sugta az egyik újságíró Davenek.

— Friss italt mindenkinek, — rendelkezett Mann. — Mindenki az én vendégem!

Ismét megéljeneztek. Az emberek ott tolongtak körülötte, szorongatták a kezét, veregették a vállát. Mann széttárta kurta karját, hogy kiverekedje magát a tömegből.

— Megnézem, hogy megy a munka oda fönt. Mozdulata a rulettgolyó pergését utánozta. — Gazda szeme hizlalja a jószágot, nem igaz?

Ahogy megmozdult, a fal mentén is megelevenedtek a mozdulatlan örök és mögéje sorakoztak. Kifelé menet Mann megállt egy kis asztal előtt, melynél magánsan ült egy búsképű részeg.

— Most jön a megható jelenet — nevetett cinikusan az egyik riporter.

— Jim Mann maga fogadja föl ezeket a züllött alakokat, hogy megmutassa a világnak, milyen jó lélek ő! — magyarázta a másik.

— Nem láttam én már magát valahol? — kérdezte meg a részeg Mann.

— Azt meghiszem, hogy látott — emelte föl mogorva képét az ember. — Az utolsó fillérig magánál uszott el a vagyonom. Tönkrementem!

Mann elnézően mosolygott.

— Bolond maga pajtás, ha elkártyázza a kis tőkéjét. A kártya azoknak való, a kiknek fölösleges pénzük van. — Vastag bankjegycsomót húzott elő a zsebéből s egy bankót az asztalra dobott. A közelében állók felszisszentek a láttára: ezer dollár! — Vágja ezt zsebre pajtás. Vigye haza a feleségének és ne üljön le kártyaasztal mellé, amíg vagyont nem szerzett.

Megint hangosan megéljeneztek. Mann elégedetten kicammogott, a testőrsége után. Követte a két újságíró is. A vacsorázók visszamentek az étterembe és a bár elcsöndesedett.

A portás állt meg Dave asztala előtt.

— Egy hölgy keresi, Mr. Westover. Tessék kijönni a ruhatárba.

Dave kiszaladt, de Paula még nem jött elő a női öltözőből, ahol a haját hozta rendbe. Közben fiatal pár lépett be a kapun és Dave észrevette, hogy őt nézik, még pedig különösen kemény, fürkésző tekintettel. A férfi vele egykoru lehetett, fahéjszínű ruhát viselt, nyakkendőjének, keztyűjének, zsebkendőjének színe is mind a ruhájával volt összhangban. Férfinek kicsit túl hangos ez az elegancia. A fiatalember arca pedig vértelen elefántcsont maszk volt. Szája szögletéből bágyadtan lógott a cigaretta. Szemének fakókék volt a színe. Társnője is jobban csillogott talán, mint kellett volna, de nem lehetett kétségbe vonni, hogy csinos. Erőtéljes, karcsu fekete leány volt, sötét haja fényelt.

(Folyt. köv.)

SPORT

Admira-Cao (Nac) Oradeán?

Oradea, aug. 13.

Lassan lassan megszokjuk, hogy Oradea Romániának az a városa, amely a futballsportban a büszke második helyet foglalja el — vasárnaponként sportprogram nélkül marad. Fölösleges rámutatnunk arra, hogy az egyesületek számára ez egy később is kiható súlyos veszteséget jelent, mert a futballtól elszakított publikum másutt igyekszik megtalálni vasárnapi szórakozását és ha egyszer megtalálta valahol, úgy igen nehéz lesz visszaszoktatni a zöld pálya tribünjére.

Ebben a sporteseménytelenségben valószínűleg szenzáció erejével hat az a hír, hogy

a Cao-Nac csapata vasárnap itthon játszik a bécsi Admira hires együttesével.

Mint ismeretes, a zöld-fehérek erdélyi túrán voltak, vasárnap pedig Bucurestiben

mérték össze erejüket az Admirával, melytől súlyos vereséget szenvedtek.

A Cao-Nac hazatérőben szombaton és vasárnap Targu Muresen játszott volna két mérkőzést, mit azonban

tegnap este telefonon lemondtak azzal az indoklással, hogy a csapatnak vasárnap itthon kell játszania.

A telefonbeszélgetés során azt nem közölték, hogy a zöld-fehéreknek ki lesz az ellenfele, de hiteles forrásokból szerzett információk alapján közölhetjük, hogy a Cao-Nac vasárnapi ellenfele valóban a bécsi együttes lesz, melyen most akarnak revansot venni bucurestii vereségért.

Amennyiben a mérkőzést valóban megtartják, úgy Oradea sportközönsége valóban olyan csemegéhez jut vasárnap, amely bőven kárpótolja majd az elmúlt hetek eseménytelenségéért. A mérkőzés részleteiről még visszatérünk.

CAT [TAC]-Satu-marei kombinált 5:0

Tasnad, augusztus 13.

Vasárnap az AC vezetősége a satu-marei kombinált csapatát kötötte le egy mérkőzésre, melyet a lelkesen játszó CAT (TAC) együttese valószínűleg lehengerelt.

A CAT (TAC) indítja el a labdát s már az első percekben feltűnt nagyobb tudása. Szép összjátékkal kapujához szögezi ellenfelét, de lövéseit nem kíséri szerencse. A 11. percben Bölöny II szerzi meg a féldíó egyetlen gólját, amikor is Skapinyák előre ivelt labdáját biztosan helyezi léc alá. 1:0. A kapott gól után a satu-marei együttes is frontba kerül s védelmünket átjátszva, többször veszélyben a tasnadi kapu, de Bölöny I kapus minden lövést bravúrosan véd. A féldíó hátralevő percei eseménytelenül telnek el.

Ujrakezdés után a CAT (TAC) már a 2. percben gólt ér el Skapinyák révén (2:0). A kombinált most már cserélgetni próbálja játékosait, de az együttesben nincs meg az összhang. Passzaik kiszámíthatatlanok s így játéku csak csapkodás. Az 5. percben

a CAT (TAC) csatársor ismét eredményes. Bölöny II háromra emeli a gólok számát. Most már a kombinált teljesen védelembe vonul de a CAT így is Skapinyák és Hulka révén 5:0-ra javítja az eredményt. A hátra levő percek CAT fölény jegyében érnek véget. CAT (TAC) minden egyes játékosra szenzációs volt, a kombinálton nagyon meglátszott, hogy több egyesületből lett összeállítva és hiányzott az összjáték. Erdős bíró kirogástalan volt.

N. L.

MAKULATURA

újságpapír olcsó árban nagyban és kicsinyben kapható a

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4

Hollandia királynője Skóciában

Vilma holland királynő és Julia trónörökösnő pár napi tartózkodásra Skóciába érkeztek. Jobboldalt Swinderen londoni holland követ.

Mindenki gyanus, aki él!

Ujabb tömeges letartóztatások és uccai harcok Németországban

Berlin, aug. 13.

Krosswitz közelében több súlyos terroristai összeütközés történt a katolikus ifjak és a nemzeti szocialisták között. — Ugyanis a krosswiti szerzetesek közé Szászország volt trónörököse is belépett. Felvevte le alkalmával György apát nagy beszédet mondott amelyben kiemelte, hogy milyen szép, amikor egy uralkodó herceg lemond a rangjáról és ahelyett, hogy az embereket dicsőítene, az Isten dicséretére tesz fogadalmat. A nemzeti szocialisták ezt odamagyarázták, hogy az apát Hitler ellen uszított, emiatt a kolostor előtt parázs tüntetést rendeztek. A katolikus ifjak viszont azt hitették, hogy a nemzeti szocialisták meg akarják támadni a rendházat és a szorongatott szerzetesek segítségére siettek. A verekedésben többen megsebesültek.

Berlin, aug. 13.

A Voelischer Beobachter „Vörös viharfellek” címmel cikket ír a moszkvai Komintern folyó üléseiről és megállapítja azt, hogy a kommunizmus egyedül Németország leigázására törekszik.

— Megállapítható, — írja a lap, hogy a Komintern minden intézkedése Németország ellen szól, mert sehol nincs olyan kiáltó ellentét a szovjet eszmével szemben, — mint éppen Németországban és a fasiszta Olaszországban.

Ugyanakkor, amikor a berlini nemzeti szocialista sajtó támadást intéz a Komintern ellen Franciaországban tüntetések zajlanak le a német nemzeti szocializmus ellen.

Ugyanis a német birodalomban ismét megkezdődtek a letartóztatások. Most mindenkit ezzel a jelszóval tartóztatnak le: „Pusztuljanak a német nemzeti szocializmus ellenségei”.

A Havas távinati iroda szítja a hangulat Németország ellen és pontos hírszolgálatlalt tudtára adja a francia népnek, hogy a francia határhoz közel eső nemzeti szocialista érzelmű franciákat milyen terror alá vették a németek. Osnabrückben egy munkást és egy parasztot azért tartóztatnak le és kintoztak meg rettenetesen, mert letéptek egy falragaszt, melyre az volt pingálva, hogy „Hagasd meg Németország a szózatunkat és pusztítsd el a nemzeti szocializmus ellenségeit”. Kölnben egy kereskedőt azért tartóztatnak le, mert a régi rezsimet dicsérte. Erre, több mint bizonyos, halálos ítélet vár.

Mint Berlinből jelentik: Göbbels német propaganda miniszter megfosztotta állásától Lers Ottót, a német nemzeti színházak igazgatójának egyik tagját. Lers azzal van vádolva, hogy nem teljesítette a legszigorúbban azon rendeletet, hogy a zsidókat ne alkalmazzák az igazgatása alatt álló színházakban.

„Nem akarok forradalom után visszakerülni a trónra”

— **mondotta Prajadhipok, a száműzött sziam uralkodó**

London augusztus 13.

Néhány nappal ezelőtt Sziamban zavargások törtek ki, amelyekről a külföldi sajtó azt hiesztelte, hogy háttérükben a lemondott sziam király, Prajadhipok áll. — Az excésászár most nyilatkozatot adott ki a sajtónak, amely szerint semmiféle összeköttetésben nem áll a sziam zsendülőkkel. Kijelentette még, hogyha Sziám népe őt vissza akarja hívni a trónra, akkor azt a népnek kell kezdeményeznie, de ő nem alacsonyodik le soha annyira hogy puccsal vagy zendülés útján jusson újból trónra.

Ujitsa meg sorsjegyét

mert augusztus 15 én folytatódnak a húzások A nagy milliós nyeremények még gazdát keresnek — **Uj sorsjegyet is vehet még lapunk kiadóhivatalában** Oradea, Paşa Mihai Viteazul 4 Vidéki rendeléseket az összeg és portó (ajánlott levélnél 17 lei. rendes levélnél 7 lei) előzetes beküldése mellett azonnal teljesítünk.

1400 lej miatt

Kaszával vágta el munkatársa nyakát egy cigány Aiudon

Aiud, augusztus 13.

Borzalmas gyilkosságot követett el egy ciugunduli cigánylegény. Rostás Avram cigánylegény egy Boldor Vasile nevű falusival együtt munkát vállalt Rácz Ferenc gazdálkodónál Remetea községben. Munkájukban a cigánylegény megtudta, hogy Boldornak 1400 leje van. Rostás elhatározta, hogy a pénzt bármilyen módon megszorzi magának. Amikor társa a kaszát

fente, a cigány észrevétlenül hátamögé lépett,

felragadott egy karót és azzal teljes erővel társa fejére sújtott, majd felkapta kaszáját és azzal elvágta Boldornak a gégejét.

A borzalmas gyilkosság elkövetése után Rostás magához vette a gazdálkodó pénzét, majd lehúzta bakkancsát és azzal együtt eltűnt. Később a csendőrség elfogta a gyilkost és átadta az ügyészségnek.

Halálos ítéletek sikkasztás miatt

Moszkva, augusztus 13.

A leningrádi törvényszék halálra ítélte a Katz és Lelson vasipari társaság üzemének az igazgatóját, a gyár portását és egy szövetkezeti tisztviselőt akik négy év letartóztatása alatt nem kevesebb mint egy millió rubelt sikkasztottak el. Más 11 vádlottat 5 évtől 10 évig terjedő kényszermunkára ítélték.

Magyarországon gázolt egy bucurestii gyáros autója

Kecskemét, aug. 13.

Cegléd határában súlyos szerencsétlenség történt. Gheorghe Haineu bucurestii gyáros, aki autójával keresztül utazott Cegléden, a városban tul elgázolt egy asszonyt, aki belehalt sérüléseibe. A gázoló gyárost őrizetbe vették és átkísérték Kecskemétre, ahol a mai nap döntenek fogvartatása felől.

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA

Bucuresti: 13.05 Gramofon. 13.55 Gramofon. 18 Sandu Marcu zenekar. 20 Előadás. 20.20 Lemezek. 20.50 Előadás. 21 Előadás. 21.15 Theodorescu szalonnégyes. — 21.45 Alice Nicolescu énekel. 22.05 Rádiózenekar. 22.30 Hírek. 23.15 Hírek 23.25 A hangverseny folytatása. 24 Lemezek.

Budapest: 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05 Osztalos Postászenekar. 13.30 Sirek. 14.20 Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.40 Nánássy Erzsébet zongorázik. 15.40 Hírek. — élelmiszerárak, piaciárak. 17 Közvetítés a Diákolimpiászról, beszélő Pluhár István. 18. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 18.20 Hanglemezek. 18.40 Jancsó Elemér felolvasása. 19.30 Kopslandné Bartók Ilona előadása. 20 Kishonti József magyar nótákat énekel. 21 József Attila és Sárközy György verseiből olvasnak fel. 21.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 22.10 Külügyi negyedóra. 23 Hírek, időjárásjelentés. 23.30 Len Baker jazz-zenekara. 24.10 Mohácsi Jenő németnyelvű előadása. 24.25 Bura Sándor és cigányzenekara. 1.05 Sirek.

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti: 13.05 Gramofon. 13.55 Gramofon. 18 Motzoi zenekar. 19 Hírek 19.15 A hangverseny folytatása. 20 Előadás. — 20.20 Román zene lemezek. 21 Előadás. 21.15 Rádiózenekar. 21.45 Alexander Grotzta román népdalokat énekel. 22.30 Hírek 22.50 Hangverseny. 23.15 Hírek. 23.25 A hangverseny folytatása.

Budapest: 10.30 Hírek. 11—12.10 Egy házi ének és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. 12.15—13.15 Görög katolikus istentisztelet a Rózsák téren levő magyar plébániatemplomból. 13.20 Pontos időjelzés időjárás és vízállásjelentés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — 15. Hanglemezek. 16. Csike Károly meséje. — 16.30 Friss Antal gondolkázik. 17.10 Kosztolányi Dezso beszél Arany Bolond Istókjáról. 17.30 Farkas Sándor és cigányzenekara. 18.30 Oláh György előadása. 19 Balázs László és Kalmár Rezső jazz zenekara. 20 Kis hangjáték képsorozat. 20.55 Hanglemezek. 21.20 Közvetítés a diákolimpiászról. 22.40 Az 1. honvédegyalozesred zenekara. 24.10 Czicza József és cigányzenekara. 1.05 Hírek.

3. oldal. **„ERDELYI MAGYARSÁG”**

1935 augusztus 15.

Rejtélyes zsarolóbanda működik Bihormegyében

Névtelen levelekben 50 ezer lejeket zsarolnak a gintai és capolnai kereskedőktől

Oradea, augusztus 13.

A békés bihormegyei közönsége eddig csak az újságokból tudta, hogy Amerikában emberrabló gangsterok működnek, akik előbb fenyegető leveleket írnak kiszemelt áldozataiknak majd ha nem kapják meg a váltságdíjként kikötött összegeket, válogatott kínzásokkal küldik a másvilágra a velük ellenkezni merő; petróleumkirályt vagy famágnást.

Ugy látszik azonban, hogy az amerikai stílus, amely minden téren hódítani kezd és lassan lassan a falvakban is divattá válik, eljutott már hozzánk is. Legalább is erre mutat az a névtelen levél, amelyet a bihormegyei Gita község egyik ismertnevű kereskedője kapott a napokban, amelyben ismeretlen egyének felszólítják arra, hogy 50 ezer lejt tegyen le papírpénz-

ben Capalna községben Florea Vasile házának kerítése alá, különben válogatott kellemetlenségeknek teheti ki magát. A primitív írással írt névtelen levél a „Fekete Gárda” nevében íródott.

A gintai kereskedő érthető megdöbbenéssel fogadta a névtelen zsaroló levelét és aggodalma még nagyobb lett, amikor megtudta, hogy

a szomszédos Capalna községben két kereskedő társa hasonló tartalmú levelet kapott.

A levél primitív fogalmazásából azt lehet kiolvasni, hogy bizonyos titkos „politikai alakulat” szervezkedéséhez van szükség ezekre az összegekre.

A három kereskedő pillanatnyilag táncstalanul áll a zsaroló és fenyegető levelekkel szemben. Természetesen egy pillana-

tig sem gondolnak arra, hogy a fenyegetés hatása alatt valóban elviszik a pénzt a kijelölt helyre, azonban

családjaikat pánik rettegéssel tölti el a levelek fenyegető hangja.

Bár valószínűnek tartjuk, hogy a leveleket valamelyik capalnai lakos rossz tréfából írta, de éppen a tréfakézelők kioktatásáért az uton hívjuk fel az ügyesség figyelmét arra ami Capalna és Ginta községekben történik. A faluk lakosságának nyugalma érdekében okvetlenül szükséges, hogy a névtelen levelek szerzőinek kilétére fény derüljön amiért a csendőrségnek mindent el kell követnie. Az ilyen kis községekben a tettes kiderítése nem okozhat nagy munkát annál is inkább, mert a capalnai Florea Vasile nevének említése máris bizonyos nyomot szolgáltat.

Gömbös Gyula:

Magyarország külpolitikája nem változik 3000 holdnál nagyobb hitbizománya senkinek sem lehet Magyarországon

Budapest, aug. 13.

A nemzeti egység pártja tegnap este Budapesten ülést tartott amelyen Gömbös Gyula miniszterelnök beszámolt a várpalotai minisztertanácsról. Gömbös miniszterelnök ebből az alkalomból nagyszabású külpolitikai expozét tartott.

A várpalotai minisztertanács — mondotta beszédében Gömbös miniszterelnök — megállapította, hogy a magyar külpolitika eddigi útja az az út, amelyet továbbra is követni kell. A magyar kormány tudatában van annak, hogy a Duna medence kérdését Magyarország nélkül nem lehet megoldani.

— Magyarország, — mondotta tovább a miniszterelnök, — megértő figyelemmel és baráti szeretettel figyeli Olaszország abessziniai akcióját és meg van arról győ-

ződve hogy a keletafrikai hadjárat nem változtatja meg az európai politikát.

Nagy jelentőségű volt Gömbös nyilatkozata a belpolitikai törvényjavaslatokról, amelyeket még az ősz folyamán nyújtanak be a magyar képviselőháznak. Legfontosabb törvényjavaslat a hitbizományi reform kérdése. Kijelentette Gömbös, hogy

a magyar kormány nem ellensége a hitbizománynak, de mammut hitbizományokat nem lát szívesen. Háromezer holdnál nagyobb hitbizománya senkinek sem lehet.

A hitbizományok felosztásának szükségszerű következménye a telepítés. A magyar kormánynak erre a célra 35 millió pengő áll rendelkezésre és ez az összeg minden évben két millió pengővel növekszik.

Négy heti sztrájk után

Ma reggel munkába álltak az asztalosok

40 százalékos béremelést értek el a munkások

Oradea, augusztus 13.

Ismeretes, hogy az utolsó pillanatban felborult a megegyezés az asztalos munkaadók és munkások között. Mára azonban nem várt fordulat történt. Hétfőn újabb egyezkedő tárgyalások voltak, amelyeknek meg is lett az eredménye. Mára már alá is írták a kollektív szerződést, így kedden fel is vették a munkát a munkások.

A megkötött kollektív szerződés főbb pontjai a következők:

A 8 órai munkaidő szigorúan betartandó.

A fizetési szabadság kiadandó.

A mozgalmából kifolyólag munkások el nem bocsátható.

A vidéken történő munkáknál az utazási és ellátási költségek a munkaadót terhelik. Az utazási idő rendes órabérbe számítható.

Az órabérek a következőképpen változnak:

1 éves munkásnak 5 lejtől feljebb.

1—5 éves munkásnak 6 lejtől feljebb.

5—10 éves munkásnak 8 lejtől feljebb.

10 éven felül munkásnak 11 lejtől feljebb.

Ezek az órabérek 20 lejtig haladhatnak, a szerződés szerint, a minimumnál érvényben volt magasabb fizetések 5 százalékkal felemelendők.

A fizetések három hónaponként revízió

alá vétetnek és az index 10 százalék alapján igazodik.

Figyelembe véve a régi 3 lejnél kezdődő órabérek a munkások átlag 40 százalékos béremelést értek el.

Repülőbaleset Jasiban

Jassi, augusztus 13.

Jasiban tegnap szerencsés kimenetelű repülőszerencsétlenség történt. Egy repülőgép kényszerleszállást végzett. Bihari pilóta megmenekült, a gép azonban teljesen tönkrement.

Az abesszin királyi gárda lobogója

Időjárás

Élénk délnyugati szél. Éjjel több helyen, kivált nyugaton és északon eső. A hőmérséklet nyugaton süllyed, keleten még emelkedik.

5 oldal

„ERDELYI MAGYARSÁG”

1935 augusztus 15.

Coroiu megszökött a botosani tegyházból -- tegyőrével együtt

Botosaniból jelentik: A kedre virradó éjszaka 2 óra tájban Coroiu, a hírhedt bandita, fegyőrével együtt megszökött a botosani tegyházból. Azonnal mozgósították

az egész moldovai csendőrséget és rendőrséget és magas díjat tűztek ki a bandita fejére. A romániai tegyházak vezérigazgatój kedden délelőtt Botosaniba utazott.

Titokzatos csecsemő- halál a Bábaképezdében

Rendkívül rejtélyes ügyben vezetett be vizsgálatot a helybeli rendőrség. Az oradeai bábaképezde egyik kórtermének ágyán kedden reggel halva találták Péter István két napos csecsemőt. A bábaképezde vezetősége a halálesetről azonnal értesítette az oradeai rendőrséget, amely beve-

zette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a csecsemő halála természetes módon következett be, vagy bűntény idézte elő. Az ügyészség elrendelte a holttest felbontását, amit dr. Crisan tiszti orvos hajtott végre.

Uj igazgatóság a városi üzemek élén

Betiltott a városi tanács egy főúccai építkezést

Hétfőn délután a városi interimár bizottság ülést tartott Mosoiu Tiberiu polgármester elnöke alatt. Napirenden szerepelt ifjabb Popper József beadványa, amelyben a Miron Cristea ucca kiegyenestésére szolgáló telkéért 107.910 leit kér. Annak ellenére, hogy még 1919-ben ifj. Popper József nyilatkozatot adott, amely szerint szükség esetén ezt a telekrészt külön díjazás nélkül átengedi a városnak, a technikai ügyosztály javaslatában az ajánlat elfogadását indítványozta. Stamatopol Alfons tanácsos pártolta igen melegen a javaslatot, hosszú vita után azonban Mosoiu polgármester megállapította, hogy a kérdés nem sürgős, ezért az ügy tárgyalását levették a napirendről.

Tárgyalta az interimár bizottság a törvényszék főelnökének beadványát, amelyben a járásbírók fűtési világítási és berendezési költségeire 275 ezer leit kért a jövő évi költségvetésbe felvenni. Az interimár bizottság megállapította, hogy a törvény értelmében a város csak a városi járásbírók helyiségeinek karbantartásáról köteles gondoskodni.

A bihormegyei közkórháznak a városal szemben fennálló követeléséből 50 ezer leit fizetnek ki készpénzben a többi bankokban.

Eichner mérnök előterjesztette a református egyház Alexandri uccai építkezésének ügyét. Az egyház egy egyemeletes kulturpalota építésére kért engedélyt és most már a tanács engedett legutóbbi mérrev álláspontjából (amikor tudvalevőleg még a régi épület lebontását is be akarta tiltani) és minden vita nélkül kiadták az ideiglenes építkezési engedélyt.

Laslau Maximilian, a gazdasági ügyosztály főnöke előterjesztést tett a felparcellázott szénapiac telkekre kiírt árlejtés eredményéről. Öt telkre tartottak árlejtést de az árverelő a becsértéknek még a felét sem ígérték a telkekért. Ezenkívül az árlejtés ellen kontestációt adtak be, amiért Boca tanácsos is részt vett más személyek nevében, anélkül azonban, hogy szabályszerű meghatalmazást benyújtott volna. Mindezek alapján a gazdasági ügyosztály főnökének előterjesztésére a tanács az árlejtést megsemmisítette és az öt telkre új árlejtést rendelt el. Dr. Sangeorgeanu tanácsos az Apolló palotával szembeni építkezés ügyében interpellált. Ezt az építkezést dr. Somodi ügyvéd és dr. Sándor János orvosok végzik, a terveket pedig, amelynek alapján a város az építkezési engedélyt kiadta, Rátz mérnök írta alá. Utólag azonban Rátz építésmérnök bead-

ványban közölte a várossal, hogy a tulajdonosokkal anyagi differenciái támadtak az építkezéstől visszalépett s a tervekre adott aláírását visszavonja. Most tehát az a különös helyzet állott elő hogy a Rátz mérnök által elkészített tervek alapján más nem folytathatja az építkezést, tekintettel arra, hogy a tervek az ő tulajdonát jogosított építész aláírásával nem nyújtottak be. Ezt hosszabb vita után a tanács elfogadta Sangeorgeanu indítványát és elrendelte az építkezések felfüggesztését mindaddig, amíg a tulajdonosok vagy új terveket mutatnak be, vagy pedig Rátz mérnök újból fenntartja aláírását.

A napirend utolsó pontjaként szerepelt az egyesített városi üzemek igazgatóságának megválasztása. Mint már egyik legutóbbi számunkban jelentettük az igazgatóság, amelynek tagjait négy évre választják — csak a harmadik tag kijelölésénél volt problematikus. Az első két tag Cristecu Alexandru a vízmű és Stefanescu Dumitru a köztisztasági üzem delegált tanácsosai maradtak, Mosoiu polgármester indítványára harmadik tagként Banut ügyvédet választották meg. Banut ügyvéd nem régen lakik Oradeán. Az Averescu kormány idején prefektus volt az egyik erdélyi megyében. Evekkel ezelőtt belépett a liberális pártba. Néhány héttel ezelőtt a megyei interimár bizottság tagjává nevezték ki, de erről a tisztségről valószínűleg le fog mondani.

Az igazgatósági tagok kinevezése szeptember elseji hatállyal lép életbe. Első ténykedésük az üzemek leltárának elkészítése és átvétele lesz.

— Tűz a Czira telepen. A tűzoltókat tegnap délután a Czira-telepen levő Pragu-ucca 9. számú házhoz hívták ki, ahol Nagy József disznóóla és fűskamrája gyuladt ki. A kiérkezett tűzoltóknak már kevés dolguk akadt, mert a környék lakói eloltották a tüzet és így elejét vették a nagyobb veszedelemnek, ami abból származhatott volna, hogy a közelben szalmakazal is van.

— Nagyszabású tengerészeti ünnepek Constantában. Bucurestiből jelentik: Constantában nagyszabású tengeri ünnepséget fognak rendezni az uralkodó jelenlétében. Az ünnepségen részt vesz Tatarescu miniszterelnök, a kormány tagjai, és a közeleti valamint társadalmi előkelőségek is.

— Rajnoga Klári hangversenye. Szombaton augusztus 17-én este 10 órai kezdettel Rajnoga Klári operaénekesnő és Macalik Gabriella zongoraművész nagyszabású hangversenyt rendeznek a Félix-fürdőben. Klasszikus és modern operák, valamint népdalok szerepelnek a műsoron, román, francia, német és magyar nyelven. Belépőjegy 20 lei. A közönség a napközben induló autbuszokon mehet a hangversenyre, míg éjfél 12 órakor külön autbuszok állanak rendelkezésre a visszatérésre.

— Makabi Turista Szaksztálya aug. 18-án vasárnap kirándulást rendez Boita (Rézbányára) a Bihorkapu és Körös eredete megtekintésére. Indulás vasárnap reggel 4 órakor a Palace elől. Részvételi díj tagoknak 90 lei, vendégeknek 100 lei. Jelentkezni lehet Urán cipő üzletben Mária Királyné tér.

— Meghalt az Irgalmasok kórházában az öngyilkos salontai leány. Lapunk tegnapi számában röviden jeleztük, hogy Lukács Kiss Julianna salontai fiatal leány lázas deliriumában kitorpte az Irgalmasok kórházának egyik emeleti ablakát és levette magát a kórház udvarának kövezetére. A csodálatos véletlen folytán Kiss Julianna csak a kezét sebesítette meg és azt is akkor, midőn bezuza az ablak üvegét. Az eszméletlen leányt viasszállították a kórterembe, minthogy azonban a leány szülei a vakbélfájdalmakról panaszkodó leányt későn szállították be a kórházba, az életnek megmenteni nem sikerült és a késő éjszakai órákban meghalt.

Mozgósínházak műsora:

Apolló Mozgó

BENGALI.

Heyman Szinkör

56-os UCCA TITKA.

Omnia:

AZ ANYASZIV.

APROHIRDETESEK

Bihar jeligére levél van a kialóban.

Grafológus bármilyen bajaiban segíteni tud. Taxa 20 lej. Oradea, Str. Moldova 58-a. 3117

Perfekt szakácsnő jó bizonyítványokkal állást keres. Str. Negruzzi 30. Siposné. 3379

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Cim a kiadó hivatalban.

Eladó olcsón új női Singer Central Bobbin varrógép. Mgyorósiné, Nic. Jorga 12. 3395

Munkásnő könyvkötészetbe kerestetik azonnali belépésre, esetleg teljes ellátással. Teljes című levelet a Targu Muresi Birou de Ziar hirlapirodába, „Könyvkötészet” jelíggel. 3407

Kiadó a Bazár épületben 2 szobás lakás konyhával is. Cim a ház mesternél. 3350

Háztartás minden ágában jártas, jobb keresztény iparos asszony teljesen megbízható, házvezetőnői állást keres. Vitéz Józsefné, Cal. Victoriei 46. 3383

Háztartás vezetésében teljesen önálló fiatal asszony ajánlkozik házvezetőnőnek magános ur vagy urnőhöz. Vldékre is elmegy. Ferencz ucca 16-a Társinénál. 3409

Makulatura ujságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére kéresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

NYOMATOTT KIADÓTULAJDONOS
PÁSZTOR EDE CÉG KÖRFORGÓGÉPEN
ORADEA.